

Ontwerpbesluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/604968
Zaaknummer : ACM/23/181941
Datum :

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt van [datum ondertekening], kenmerk **ACM/UIT/604968** tot wijziging van de tariefstructuren en voorwaarden als bedoeld in artikelen 12a en 12b van de Gaswet betreffende de uitvoering van de Verordening (EU) 2017/460 van de Commissie van 16 maart 2017 tot vaststelling van een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (NC-TAR)

De Autoriteit Consument en Markt,

Gelet op artikel 12f, eerste lid van de Gaswet;

Gelet op artikel 26 van NC-TAR;

Gelet op artikel 27, vierde en vijfde lid, van NC-TAR;

Gelet op artikel 28, eerste en tweede lid, van NC-TAR;

Besluit

Artikel I

De Tarievencode gas wordt gewijzigd als volgt:

A.

Artikel 3.5 komt te luiden:

1. De niet-aangepaste referentieprijzen worden op grondslag van artikel 6, vierde lid, van NC-TAR aangepast door een korting toe te passen op de niet-aangepaste referentieprijzen die van toepassing zijn op een entrypunt van een LNG-faciliteit en een korting toe te passen op de niet-aangepaste referentieprijzen die van toepassing zijn op een entrypunt van of een exitpunt naar een opslaginstallatie en door de niet-aangepaste referentieprijzen die van toepassing zijn op alle entry- en exitpunten te herschalen. Voor deze aanpassingen gelden de volgende formules:

$$\Delta TI = \left(GK_{LNG} \times \left(\hat{T}_{EN} \times \sum_{i \in EN_{LNG}} CAP_i \right) \right) + \left(GK_{opslag} \times \left(\hat{T}_{EN} \times \sum_{i \in EN_{opslag}} CAP_i + \hat{T}_{EX} \times \sum_{i \in EX_{opslag}} CAP_i \right) \right)$$

Vergelijking 1: Hiermee wordt het inkomstenverlies als gevolg van de korting op de niet-aangepaste referentieprijzen die van toepassing zijn op een entrypunt van een LNG-faciliteit en als gevolg van de korting op

de niet-aangepaste referentieprijzen die van toepassing zijn op een entry- van en een exitpunt naar een opslaginstallatie berekend.

$$C = \frac{TI}{TI - \Delta TI}$$

Vergelijking 2: Hiermee wordt de constante voor de herschaling van de niet-aangepaste referentieprijzen berekend.

$$T_{EN}^{NLNG} = C \times \hat{T}_{EN}$$

Vergelijking 3: Hiermee wordt de referentieprijz zonder korting van toepassing op alle entrypnten, niet zijnde de entrypnten van een LNG-faciliteit of een gasopslaginstallatie, berekend.

$$T_{EN}^{LNG} = (1 - GK_{LNG}) \times C \times \hat{T}_{EN}$$

Vergelijking 4: Hiermee wordt de referentieprijz inclusief LNG-korting van toepassing op een entrypnt van een LNG-faciliteit berekend.

$$T_{EN}^{opslag} = (1 - GK_{opslag}) \times C \times \hat{T}_{EN}$$

Vergelijking 5: Hiermee wordt de referentieprijz inclusief gasopslag korting van toepassing op een entrypnt van een opslaginstallatie, waarvoor lid 4 niet van toepassing is, berekend.

$$T_{EX}^{NG} = C \times \hat{T}_{EX}$$

Vergelijking 6: Hiermee wordt de referentieprijz zonder korting van toepassing op alle exitpunten niet zijnde een exitpunt naar een opslaginstallatie berekend.

$$T_{EX}^{opslag} = (1 - GK_{opslag}) \times C \times \hat{T}_{EX}$$

Vergelijking 7: Hiermee wordt de referentieprijz inclusief gasopslag korting van toepassing op een exitpunt naar een opslaginstallatie, waarvoor lid 4 niet van toepassing is, berekend.

Waarbij:

ΔTI	het inkomstenverlies als gevolg van de korting op de niet-aangepaste referentieprijzen van toepassing op entrypnten van een LNG-faciliteit en als gevolg van de korting op de niet-aangepaste referentieprijzen van toepassing op entrypnten van en exitpunten naar een opslaginstallatie uitgedrukt in euro is;
GK_{opslag}	de procentuele korting op de niet-aangepaste referentieprijzen van toepassing op entrypnten van en exitpunten naar een opslaginstallatie is, zoals vastgesteld in het tweede lid;
GK_{LNG}	de procentuele korting op de niet-aangepaste referentieprijzen van toepassing op entrypnten van een LNG-faciliteit is, zoals vastgesteld in het derde lid;
\hat{T}_{EN}	de niet-aangepaste referentieprijz van toepassing op een entrypnt uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is;
EN_{LNG}	de verzameling van entrypnten van LNG-faciliteiten is;
EN_{opslag}	de verzameling van entrypnten van opslaginstallaties is waarvoor lid 4 niet van toepassing is;
CAP_i	de voorspelde gecontracteerde capaciteit op entry- of exitpunt uitgedrukt in kWh/uur/jaar is;
\tilde{T}_{EX}	de niet-aangepaste referentieprijz van toepassing op een exitpunt uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is;
EX_{opslag}	de verzameling van exitpunten naar opslaginstallaties is waarvoor lid 4 niet van toepassing is;
C	de constante voor herschaling van de niet-aangepaste referentieprijzen is;
TI	de toegestane inkomsten van de netbeheerder van het landelijk gastransportnet uitgedrukt in euro is;
T_{EN}^{NLNG}	de referentieprijz zonder korting, van toepassing op alle entrypnten niet zijnde de entrypnten waarvoor het tarief T_{EN}^{LNG} of T_{EN}^{opslag} geldt uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is;

T_{EN}^{LNG}	de referentieprij inclusief LNG-korting van toepassing op een entrypunt van een LNG-faciliteit uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is;
T_{EN}^{opslag}	de referentieprij inclusief gasopslag korting van toepassing op een entrypunt van een opslaginstallatie, waarvoor lid 4 niet van toepassing is, uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is;
T_{EX}^{NG}	de referentieprij zonder korting van toepassing op alle exitpunten niet zijnde een exitpunt naar een opslaginstallatie uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is; en
T_{EX}^{opslag}	de referentieprij inclusief gasopslag korting van toepassing op een exitpunt naar een opslaginstallatie, waarvoor lid 4 niet van toepassing is, uitgedrukt in euro/kWh/uur/jaar is.

2. De procentuele korting op de niet-aangepaste referentieprijen van toepassing op entrypuncten van en exitpunten naar een opslaginstallatie als bedoeld in het eerste lid is 75%.

3. De procentuele korting op de niet-aangepaste referentieprijen van toepassing op entrypuncten van een LNG-faciliteit als bedoeld in het eerste lid is 20%.

4. Als een gasopslaginstallatie rechtstreeks is verbonden met meer dan één transmissie- of distributiesysteem en derhalve gebruikt kan worden om gas van het Nederlandse transmissiesysteem naar een rechtstreeks verbonden transmissie- of distributiesysteem gelegen in een andere lidstaat te transporteren, waardoor de opslaginstallatie gebruikt kan worden om te concurreren met een interconnectiepunt, dan is er geen gasopslagkorting van toepassing en moet het volledige tarief worden betaald. In dat geval is de referentieprij voor een entrypunt van een opslaginstallatie of voor een exitpunt naar een opslaginstallatie gelijk aan T_{EN}^{LNG} respectievelijk T_{EX}^{NG} , zoals bedoeld in lid 1.

5. In afwijking van het voorgaande lid kan de gasopslagkorting worden toegekend indien de betreffende beheerder van de gasopslaginstallatie met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een overeenkomst heeft gesloten waarin afspraken zijn gemaakt die waarborgen dat er slechts gasopslagkorting toegekend wordt voor zover de gasopslaginstallatie wordt gebruikt als gasopslag en er derhalve geen sprake is van transport van gas tussen rechtstreeks verbonden systemen zoals bedoeld in overweging 4 van de considerans en artikel 9 van NC-TAR.

B.

In artikel 3.7, vierde lid wordt:

'1,553' vervangen door ...
'0,712' vervangen door ...
'0,552' vervangen door ...
'1,183' vervangen door ...

C.

In artikel 3.7, vijfde lid wordt achtereenvolgens:

'1,877' vervangen door ...
'1,753' vervangen door ...
'1,269' vervangen door ...
'0,903' vervangen door ...
'0,711' vervangen door ...
'0,631' vervangen door ...
'0,583' vervangen door ...
'0,555' vervangen door ...
'0,604' vervangen door ...
'0,784' vervangen door ...
'1,269' vervangen door ...
'1,677' vervangen door ...

'1,785' vervangen door [REDACTED]
'1,667' vervangen door [REDACTED]
'1,207' vervangen door [REDACTED]
'0,859' vervangen door [REDACTED]
'0,676' vervangen door [REDACTED]
'0,600' vervangen door [REDACTED]
'0,555' vervangen door [REDACTED]
'0,528' vervangen door [REDACTED]
'0,574' vervangen door [REDACTED]
'0,745' vervangen door [REDACTED]
'1,207' vervangen door [REDACTED]
'1,595' vervangen door [REDACTED]

D.

Artikel 3.9, eerste lid, komt te luiden:

1. De te betalen prijs voor entry- en exitcapaciteit in de vorm van afschakelbare capaciteit, wordt berekend door:

a. Het entry- en exittarief te bepalen dat een netgebruiker op het betreffende entry- en exitpunt verschuldigd is voor het contracteren van vaste entry- of exitcapaciteit; en

b. Op het tarief uit onderdeel a voor dat punt op basis van de berekende afschakelkans vastgestelde kortingspercentage toe te passen. De volgende kortingspercentages zijn vastgesteld

- Voor VIP-BENE geldt een kortingspercentage van [REDACTED].
- Voor alle andere entry- en exitpunten geldt een kortingspercentage van [REDACTED].

Artikel II

De tarieven en de dienstverlening van de netbeheerder van het landelijk gastransportnetwerk van vóór de tariefperiode 2025 worden beheerd door de codebepalingen zoals deze luiden vóór de inwerkingtreding van dit besluit. Dit besluit is van toepassing op de tariefperiodes van 2025 tot en met 2029.

Artikel III

De ACM stelt dit besluit vast met inachtneming van de belangen, regels en eisen bedoeld in artikel 12f van de Gaswet.

Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage,
Datum:

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

drs. M.R. Leijten
bestuurslid

Als u rechtstreeks belanghebbende bent, kunt u tegen dit besluit beroep instellen bij het College van Beroep

voor het bedrijfsleven. Het postadres is: College van Beroep voor het bedrijfsleven, Postbus 20021, 2500 EA Den Haag. Het beroepschrift moet binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt zijn ontvangen. Het beroepschrift moet zijn ondertekend en moet ten minste de naam en het adres van de indiener, de dagtekening en een omschrijving van het besluit waartegen het beroep is gericht bevatten. Voorts moet het beroepschrift de gronden van het beroep bevatten en dient een afschrift van het bestreden besluit te worden meegezonden.

Toelichting

1 Samenvatting

1. Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM), kort gezegd, regels over en stelt eisen aan de wijze waarop entry- en exittarieven worden afgeleid van de toegestane inkomsten van een transmissiesysteembeheerder. In dit codewijzigingsbesluit worden verschillende onderdelen van de NC-TAR, zoals de, multiplicatoren en seizoensfactoren, de kortingen voor gasopslagen, afschakelbare capaciteit en entrypuncten van LNG-faciliteiten, in samenspraak met marktpartijen heroverwogen.

2 Aanleiding en gevolgde procedure

2. De Europese Commissie heeft bij besluit van 16 maart 2017 Verordening (EU) 2017/460 een netcode betreffende geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas (hierna: NC-TAR) vastgesteld. De bedoeling van deze netcode is, overeenkomstig Verordening (EG) 715/2009, om geharmoniseerde transmissietariefstructuren voor gas vast te stellen en Uniebrede regels te bepalen waarmee de doelstellingen worden nagestreefd om bij te dragen aan marktintegratie, het verhogen van gasleveringszekerheid en het bevorderen van de interconnectie van gasnetten.
3. Bij besluit van 10 december 2018 heeft de ACM de NC-TAR geïmplementeerd na uitgebreide consultering van de markt over de te maken keuzes.¹ Ingevolge artikel 27, vijfde lid, van NC-TAR moet dit proces ten minste elke vijf jaar herhaald worden.
4. De ACM is bevoegd tot het nemen van dit besluit. In artikel 27, vierde lid, van NC-TAR is bepaald dat de nationale regulerende instantie (verder ook: de NRI), overeenkomstig artikel 41, zesde lid, onderdeel a, van de Richtlijn 2009/73/EG, een met redenen omkleed besluit over een aantal nader bepaalde punten moet vaststellen. Artikel 41, zesde lid, onderdeel a, van de Richtlijn is geïmplementeerd in onder meer artikel 12f van de Gaswet. De ACM is op grond van artikel 1a, tweede lid, Gaswet de nationale regulerende instantie. De ACM is dus bevoegd om de NC-TAR te implementeren middels haar bevoegdheid tot het vaststellen van de tariefstructuren en voorwaarden op basis van artikel 12f Gaswet. In deze toelichting noemen we dit het NC-TAR besluit.
5. NC-TAR kent een uitgebreide voorbereidingsprocedure. Artikel 26 van NC-TAR bepaalt dat er een of meer raadplegingen worden verricht door de nationale regulerende instantie of door de transmissiesysteembeheerder(s), afhankelijk van het besluit van de NRI. De ACM heeft bij besluit van 17 oktober 2017 beslist dat zij de hier en ook de in artikel 27 en 28 van NC-TAR bedoelde raadplegingen verricht.² In de periode van 6 april 2023 tot en met 28 augustus 2023 zijn marktdeelnemers geraadpleegd middels zes consultatiesessies over de NC-TAR en de in dat verband relevante onderwerpen en keuzes. Deze consultaties hebben geleid tot afspraken over het door de ACM te nemen NC-TAR besluit. Deze afspraken zijn schriftelijk vastgesteld in een overeenkomst d.d. [datum] en zijn verwerkt in het definitieve NC-TAR besluit.
6. Op [datum] heeft de ACM het ontwerp codewijzigingsbesluit genomen. Deze heeft zij toegezonden aan de gezamenlijke netbeheerders en de representatieve organisaties. De ACM heeft besloten tot toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (verder: Awb). De ACM heeft op basis van artikel 3:15, tweede lid, Awb een ieder in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen op het ontwerp kenbaar te maken.

¹ Stct. 2018,72671.

² <https://www.acm.nl/sites/default/files/documents/2017-11/taakverdelingsbesluit-acm-gts-nctar.pdf>

7. Als onderdeel van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure heeft de ACM op 21 september 2023 het ontwerpbesluit en de daarop betrekking hebbende stukken ter inzage gelegd en gepubliceerd op haar internetpagina. Van de terinzagelegging is kennis gegeven in de Staatscourant van [datum]. De ACM heeft alle schriftelijke zienswijzen op deze internetpagina gepubliceerd. Daarnaast heeft de ACM een Engelse samenvatting van de ontvangen zienswijzen gepubliceerd. In hoofdstuk [...] van dit besluit geeft de ACM haar reactie op de zienswijzen. Indien een zienswijze heeft geleid tot een aanpassing van het ontwerpbesluit, heeft de ACM dit duidelijk aangegeven. Daarnaast heeft de ACM waar nodig ten opzichte van het ontwerp codewijzigingsbesluit niet-inhoudelijke, tekstuele wijzigingen aangebracht.
8. Op [datum] heeft de ACM het ontwerpbesluit toegezonden aan het Agentschap als bedoeld in artikel 27 van NC-TAR, de Duitse toezichthouder (BNetzA) en de Belgische toezichthouder (CREG).
9. NC-TAR schrijft in artikel 26 voor dat behalve regels (over bijvoorbeeld de toe te passen referentieprijsmethodologie), ook toelichtende of indicatieve informatie moet worden geconsulteerd en schriftelijk moet worden vastgelegd in het "raadplegingsdocument" als bedoeld in artikel 27 van NC-TAR. Voor zover het informatie betreft die geen (algemeen verbindende) regels bevat, heeft de ACM deze informatie in de toelichting of in de additionele informatie, in hoofdstuk 4, bij het ontwerp van dit besluit opgenomen.
10. De ACM is van mening dat het voorstel geen technische voorschriften bevat bedoeld in Richtlijn 2015/1535. Om die reden zijn de voorwaarden in dit besluit niet in ontwerp ter notificatie aangeboden.

3 Toelichting besluit

11. Hier wordt het codewijzigingsbesluit in hoofdlijnen weergegeven en toegelicht.

Inleiding

12. Het voorliggende codewijzigingsbesluit dient om te voldoen aan de verplichting die volgt uit artikel 27, vijfde lid, van de NC-TAR. Bij besluit van 10 december 2018 heeft de ACM de NC-TAR geïmplementeerd na uitgebreide consultering van de markt over de te maken keuzes over de tariefstructuren voor gas.³ Ingevolge artikel 27, vijfde lid, van de NC-TAR moet dit proces ten minste elke vijf jaar herhaald worden. Het voorliggende codewijzigingsbesluit geeft weer welke wijzigingen plaatsvinden ten opzichte van het besluit van 10 december 2018.⁴
13. NC-TAR geeft, kort gezegd, regels over en stelt eisen aan de wijze waarop entry- en exittarieven worden afgeleid van de toegestane inkomsten van een transmissiesysteembeheerder. De toegestane inkomsten zijn de inkomsten die de ACM vaststelt op grond van de methodebesluiten voor de landelijk netbeheerder gas en de daarop gebaseerde x-factorbesluiten en uiteindelijk definitief bepaalt in het jaarlijkse tarievenbesluit.
14. In dit codewijzigingsbesluit worden verschillende onderdelen van NC-TAR, zoals de referentieprijsmethodologie, multiplicatoren en seizoensfactoren, de kortingen voor gasopslagen, afschakelbare capaciteit en entrypuncten van LNG-faciliteiten, in samenspraak met marktpartijen heroverwogen.
15. De referentieprijsmethodologie bepaalt hoe de toegestane inkomsten moeten worden toegerekend aan de entry- en exitpunten. De toepassing van de referentieprijsmethodologie leidt tot één referentieprijs voor elk entry- en exitpunt. Alle tarieven die van toepassing zijn op één entry- of exitpunt worden vervolgens afgeleid van de referentieprijs. De referentieprijsmethodologie bepaalt dus óf, hoeveel en waarom de tarieven voor entry- en exitcapaciteit verschillen per entry- en exitpunt.

³ Stcrt. 2018,72671.

⁴ Stcrt. 2018,72671.

16. Verder geeft NC-TAR een aantal mogelijkheden (of verplichtingen) om die referentieprijzen aan te passen. Bijvoorbeeld door kortingen te bepalen en de referentieprijzen te herschalen.
17. Daarnaast bepaalt NC-TAR voor interconnectiepunten dat de reserveringsprijzen worden bepaald door toepassing van multiplicatoren of seizoensfactoren op de referentieprijs. De multiplier bepaalt het prijsverschil tussen een contract met contractduur van één jaar en een contract met een contractduur anders dan één jaar. De seizoensfactoren bepalen het prijsverschil tussen contracten met een gelijke contractduur in verschillende periodes van het jaar.
18. Op [datum] is door de ACM en een groot aantal marktpartijen, waaronder representatieve organisaties, overeenstemming bereikt over bovengenoemde NC-TAR onderwerpen. Onderwerpen zoals de referentieprijsmethodologie, herschaling, multiplicatoren en de verdeling van de toegestane inkomsten over entry- en exitcapaciteit zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het besluit van 10 december 2018⁵. De seizoensfactoren, gasopslagkorting, de korting voor entrypunten van LNG-faciliteiten en de korting voor afschakelbare capaciteit zijn wel gewijzigd ten opzichte van het besluit van 10 december 2018. Daarnaast is gewijzigd dat er geen korting meer wordt toegepast op GTS entry- en exit tarieven voor gasopslagfaciliteiten die concurreren met een interconnectiepunt, tenzij het gas dat vanuit het TTF marktgebied opgeslagen wordt in een dergelijke gasopslagfaciliteit (die direct aangesloten is op twee marktgebieden) ook weer uitgezonden wordt naar het TTF marktgebied. Voor zover de onderdelen niet gewijzigd zijn, geldt onverkort het besluit (en de bijbehorende toelichting) van 10 december 2018⁶. De ACM merkt hierbij op dat in het voorliggende besluit geen shorthaul tarief wordt geïntroduceerd, maar dat dit wel besproken is tijdens de raadplegingen over dit besluit. Mogelijk zal GTS op een latere datum nog een codewijzigingsvoorstel indienen die betrekking heeft op het herintroduceren van een shorthaul-product. Deze mogelijkheid is tevens een wijziging ten opzichte van het besluit van 10 december 2018.

Ongewijzigde onderdelen NC-TAR besluit

19. Zoals hiervoor in deze toelichting is aangegeven, is het besluit van 10 december 2018 grotendeels ongewijzigd gebleven. Het betreft onderdelen zoals, maar niet beperkt tot, de referentieprijsmethodologie (de postzegelmethode), multiplicatoren, korting voor wheeling en herschaling. De ACM heeft alle onderdelen uitgebreid besproken met marktpartijen, waaronder representatieve organisaties, tijdens verschillende consultatiebijeenkomsten. Hieruit kwam naar voren dat marktpartijen nog steeds achter de fundamentele keuzes staan die in het kader van de implementatie van NC-TAR in 2018 zijn gemaakt. Er bestaat dus brede steun vanuit de markt voor de invulling van het merendeel van de onderdelen van NC-TAR.
20. In de consultatiesessies is de 40/60 split (40% van de kosten wordt toebedeeld aan entrypunten, 60% wordt toebedeeld aan exitpunten) uitgebreid besproken. Sommige partijen pleiten voor een 0/100 split of een 30/70 split. Dit zou betekenen dat de netbeheerkosten geheel of voor het grootste gedeelte door de afnemers wordt betaald. De ACM gaat hier niet in mee. De verdeling van de kosten moet volgens de ACM namelijk kostenreflectief zijn. Er worden kosten gemaakt voor zowel invoeders als afnemers, dus is het redelijk om zowel invoeders als afnemers een deel van de tarieven te laten betalen. Dit voorkomt dat er onwenselijke prikkels voor invoeders of afnemers ontstaan zoals het 'hoarden' van (ongebruikte) capaciteit. Er zijn verschillende manieren om kostenreflectiviteit te definiëren. In het vorige NC-TAR besluit is besloten om een 40/60 split te gebruiken, wat grofweg gebaseerd is op de aanname dat de kosten voor het regionale transportleidingnet (RTL) aan de exitpunten worden toegewezen en de kosten van het hoofdtransportleidingnet (HTL) 50/50 aan de entry- en de exitpunten worden verdeeld. Als op basis van deze verdeling de totale kosten worden verdeeld over entry en exit, volgt dat ongeveer 40% van de totale kosten aan entrypunten toegewezen wordt, en 60% aan exitpunten. De ACM vindt dit nog steeds een redelijke definitie van kostenreflectiviteit. De ACM ziet dan ook geen reden om de entry/exit split te wijzigen. De ACM is met representatieve organisaties en de landelijke netbeheerder van gas overeengekomen dat er een 40/60 split gehanteerd zal worden.

⁵ Stcrt. 2018,72671.

⁶ Stcrt. 2018,72671.

21. De ACM ziet ook geen aanleiding om de hiervoor besproken onderdelen te wijzigen. Het zoveel mogelijk in stand laten van de huidige tariefstructuur voor gas bevordert volgens de ACM de stabiliteit en voorspelbaarheid voor gebruikers en GTS.

Gewijzigde onderdelen NC-TAR besluit

Korting voor gasopslagen

22. NC-TAR biedt mogelijkheden om de referentieprijs aan te passen. De gasopslagkorting als bedoeld in artikel 9, lid 1, NC-TAR is één van die mogelijkheden. Eerder is door de ACM bij besluit van 10 december 2018 in samenspraak met marktpartijen, een gasopslagkorting van 60% vastgesteld. De ACM is overtuigd van de essentiële rol van gasopslagen voor de gasvoorziening van Nederland. De ontwikkelingen rondom de gasleveringszekerheid in 2022 hebben het belang van gasopslagen benadrukt. Op [datum] is door de ACM en een groot aantal marktpartijen, waaronder representatieve organisaties, overeenstemming bereikt om de gasopslagkorting te wijzigen van 60% naar 75%. De gemaakte afspraak houdt in dat de gasopslagkorting op de capaciteitsgebaseerde transmissietarieven op entrypunten van en exitpunten naar opslaginstallaties op 75% is vastgesteld.

Korting voor entrypunten van LNG-faciliteiten

23. Ook biedt NC-TAR de mogelijkheid om een korting voor entrypunten van LNG-faciliteiten vast te stellen.⁷ Eerder is door de ACM bij besluit van 10 december 2018 geen LNG-korting vastgesteld. Deze korting kan worden toegepast ter verhoging van de gasleveringszekerheid. De ACM zag in 2018 onvoldoende aanleiding om een kortingspercentage voor LNG vast te stellen.
24. Een aantal marktpartijen (waaronder GATE en VLNG) heeft tijdens de consultatiesessies aangegeven dat een korting voor het entrypunt van LNG-faciliteiten een gunstig effect heeft op leveringszekerheid. De ACM overweegt hiertoe het volgende.
25. Na de uitbraak van de oorlog tussen Rusland en Oekraïne begin 2022, zijn de gasstromen uit Rusland naar Noordwest-Europa weggevallen. Hierdoor is de gasleveringszekerheid in het geding gekomen. LNG vangt een groot deel van de weggevallen gasstromen op en is daardoor in aanzienlijke mate belangrijker geworden voor Nederland en de (Noord-)West Europese gasmarkt. Dit is ook door de Europese Unie erkend. Mede daardoor heeft de Europese Unie in artikel 13 lid 3 van de Verordening (EG) nr. 715/2009 (hierna: Gasverordening) opgenomen dat er een korting van 100% toegepast kan worden op entrypunten van LNG-faciliteiten.
26. Echter, de GTS entry-tarieven spelen een marginale rol in het aantrekken van LNG. De verhouding van deze transportkosten ten opzichte van de groothandelsprijs van LNG is namelijk marginaal. Naar het oordeel van de ACM heeft een korting voor entrypunten van LNG-faciliteiten daardoor een beperkte beslissende invloed op het aantrekken van LNG-schepen naar Nederland. Dit is namelijk sterk afhankelijk van de groothandelsprijs. Als er een korting van 100% zou zijn, zou dit leiden tot een significante verhoging van de tarieven op andere entry- en exitpunten. Alhoewel leveringszekerheid door NC-TAR wordt nagestreefd, vindt de ACM een korting van 100% dan ook niet het geschikte middel om dit te bereiken. Ook is de ACM van mening dat een korting van 100% ook niet evenredig is ten opzichte van de gebruikers die geen gebruik maken van LNG entrypunten.
27. Aan de andere kant, het is mogelijk dat een LNG-korting de fysieke belasting en de verbruiksuren van een LNG-terminal verhoogt. Dat de GTS entry-tarieven een marginale rol spelen, betekent niet dat ze helemaal geen rol spelen. Vanuit de Europese Commissie worden lidstaten aangemoedigd om belemmeringen voor het aantrekken van LNG en het vullen van de opslagfaciliteiten met LNG te verminderen. Volgens de ACM is het vaststellen van een LNG-korting een manier om geen belemmering, mocht deze er al zijn, te vormen. Een vermindering

⁷ Artikel 9, tweede lid, NC-TAR.

van de transportkosten voor LNG kan namelijk een (beperkte) prikkel zijn om LNG naar Nederland te transporteren.

28. Voor de LNG-korting geldt, gezien het voorgaande, een vergelijkbare redenering als voor de korting voor gasopslagen. De ACM ziet in het kader van leveringszekerheid een belangrijke rol voor LNG, net als voor gasopslagen, en dat kan gezien worden als een argument om een korting toe te passen. Een belangrijk verschil tussen gasopslagen en LNG is echter de tijdsfactor. Gasopslagen worden over het algemeen gevuld in de zomer, terwijl gas wordt onttrokken in de winter. Als er in de winter door een exogene schok (plotseling) een tekort aan gas ontstaat, moeten zowel gasopslagen als LNG bijspringen, maar de gasopslagen zullen dan al in de zomer (voorafgaand aan de exogene schok) gevuld moeten zijn. LNG schepen zijn flexibeler dan gasopslagen. Als door de exogene schok schaarste ontstaat en de prijzen stijgen, kunnen LNG schepen, in beperkte mate, van koers veranderen en flexibel reageren op de prijssignalen. Al met al maakt dit de noodzaak voor een LNG korting in periodes van relatieve instabiliteit minder groot: Het aanbod van LNG kan flexibeler reageren dan het aanbod van gasopslagen. De ACM behandelt LNG en gasopslagen dus niet op dezelfde wijze.
29. Gezien het voorgaande is op [datum] door de ACM en een groot aantal marktpartijen overeenstemming bereikt over het vaststellen van een LNG-korting van 20% voor 2025. Voor het jaar 2026 spant de ACM zich in om de hoogte van de LNG korting niet te wijzigen. Voor de jaren die daar op volgen zal de ACM de volgende procedure volgen:
- a. In het eerste kwartaal, voorafgaand aan het nemen van de tariefbesluiten voor de jaren 2027, 2028 en 2029 zal de ACM twee berekeningen uitvoeren;
 - b. De ACM zal het procentuele aandeel berekenen van de totale hoeveelheid gas ingevoerd op entry-punten van LNG-faciliteiten op de totale hoeveelheid gas die is ingevoerd op alle GTS entry-punten van productie en fysieke grenspunten, inclusief BBL, over het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Voor de berekening van dit procentuele aandeel van LNG import op de totale herkomst van gas ingevoerd op het GTS transportnetwerk zal de ACM mogen uitgaan van de juistheid van de hiertoe door GTS aan de ACM ter beschikking gestelde informatie over het daaraan voorafgaande kalenderjaar;
 - c. De ACM zal het gemiddelde uitrekenen van alle dagelijkse finale neutrale gasprijzen (NGP) die gerealiseerd zijn over het daaraan voorafgaande kalenderjaar. De neutrale gasprijs (NGP) is gedefinieerd in artikel 4.1.6.4. van de Transportcode gas LNB (zie ook <https://www.gasunietransportservices.nl/shippers/voorwaarden-en-contracten/neutrale-gasprijs>). De ACM zal deze gemiddelde prijs in €/MWh afronden op één decimaal;
 - d. Indien het procentuele aandeel als berekend in onderdeel b. 25% (vijfentwintig procent) of meer bedraagt en de gemiddelde neutrale gasprijs als berekend in onderdeel c. 37,5 €/MWh of meer bedraagt, dan zal de ACM de korting voor het daaropvolgende kalenderjaar vaststellen op twintig procent voor entrypunten van LNG-faciliteiten;
 - e. Indien het procentuele aandeel als berekend in onderdeel b. lager is dan vijfentwintig procent en/of de gemiddelde neutrale gasprijs als berekend in onderdeel c. is lager dan 37,5 €/MWh, dan zal de ACM de korting voor het daaropvolgende kalenderjaar vaststellen op nul procent voor entrypunten van LNG-faciliteiten.

Geen korting op gasopslagen die gebruikt worden als interconnectiepunt

30. NC-TAR stelt in het eerste lid van artikel 9, in combinatie met overweging 4 van de considerans, dat in geval een gasopslaginstallatie met meerdere transmissie- of distributienetten is verbonden en deze wordt gebruikt om te concurreren met een interconnectiepunt, er geen gasopslagkorting dient te worden toegekend. Eerder heeft de ACM bij besluit van 10 december 2018 geen concurrentie tussen de gasopslaginstallaties en interconnectiepunten geconstateerd en zag daardoor destijds geen aanleiding om van de geboden mogelijkheid gebruik te maken.

31. Uit een analyse van de entry en exit stromen tussen 2020 en 2022 blijkt dat een aantal gasopslaginstallaties die verbonden zijn met zowel het Nederlandse (TTF) marktgebied als het Duitse (THE) marktgebied worden gebruikt als interconnectiepunt. Hierdoor acht de ACM het nu wel noodzakelijk om nadere regels te stellen omtrent het toepassen van gasopslagkorting op de entry- en exittarieven van en naar gasopslaginstallaties die rechtstreeks verbonden zijn met meer dan een transmissie- of distributiesysteem. Daarvoor stelt de ACM het volgende vast:
- a. Als een gasopslaginstallatie rechtstreeks verbonden is met meer dan één transmissie- of distributiesysteem en derhalve gebruikt kan worden om gas van het Nederlandse transmissiesysteem naar een rechtstreeks verbonden transmissie- of distributiesysteem gelegen in een andere lidstaat te transporteren, waardoor de gasopslaginstallatie gebruikt kan worden om te concurreren met een interconnectiepunt, is er geen gasopslagkorting van toepassing en dienen de referentieprijzen, T_{EN}^{NLNG} en T_{EX}^{NG} zoals vastgesteld in artikel 3.5, eerste lid te worden betaald.
 - b. In afwijking van het voorgaande kan de betreffende beheerder van de gasopslaginstallatie met de netbeheerder van het landelijk gastransportnet een overeenkomst sluiten waarin afspraken zijn gemaakt die waarborgen dat er slechts gasopslagkorting toegekend wordt voor zover de gasopslaginstallatie wordt gebruikt als gasopslag en er derhalve geen sprake is van transport van gas tussen rechtstreeks verbonden systemen zoals bedoeld in overweging 4 van de considerans en artikel 9 van NC-TAR. Een gasopslaginstallatie wordt gebruikt als gasopslag in het geval het gasvolume dat wordt ingevoerd vanuit het TTF marktgebied ook wordt uitgezonden naar het TTF marktgebied.
 - c. Indien de beheerder van de gasopslaginstallatie en de beheerder van het landelijk gastransportnet een dergelijke overeenkomst hebben gesloten en voor zover de gasopslaginstallatie als gasopslag wordt gebruikt, hebben shippers recht op korting op transportcapaciteit van en naar de gasopslaginstallatie.
 - d. In de beoogde overeenkomst verplicht de beheerder van de gasopslaginstallatie zich in ieder geval om per shipper op uurbasis bij te houden vanuit en naar welk marktgebied (zoals TTF of THE) het gas in de gasopslaginstallatie is ingevoerd en wordt uitgezonden en deze informatie met de beheerder van het landelijk gastransportnet te delen.

Korting afschakelbare capaciteit

32. Op basis van artikel 16 van NC-TAR kan de reserveringsprijs voor standaard capaciteitsproducten voor afschakelbare capaciteit worden aangepast middels een ex-antekorting of een ex-postkorting. Eerder is door de ACM, in samenspraak met marktpartijen, bij besluit van 10 december 2018 een ex-ante korting voor afschakelbare capaciteit vastgesteld. Dit besloeg één korting voor alle entry- en exitpunten.
33. Door verschillende ontwikkelingen op de gasmarkt is behoefte ontstaan aan flexibiliteit in het vaststellen van kortingspercentages voor afschakelbare capaciteit op de verschillende entry- en exitpunten. In de zomer van 2022 is er door het grotendeels wegvallen van de gasstromen uit Rusland een grote behoefte aan gastransport van west naar oost ontstaan. Hierdoor ontstond een grote spread tussen de handelsplatformen in België en het Verenigd Koninkrijk aan de ene kant en de handelsplatformen in Nederland (TTF) en Duitsland aan de andere kant. Hierdoor werd het in de zomer van 2022 voor gashandelaren aantrekkelijk om veel afschakelbare entry capaciteit op het virtuele interconnectiepunt BENE te boeken. Als gevolg hiervan is zowel de geboekte afschakelbare capaciteit als het aantal afschakelingen in het gasjaar 2022 sterk toegenomen, wat resulteerde in een hoog kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit op *alle* (binnenlandse en interconnectie)punten. Op alle andere punten dan VIP-BENE werd niet of nauwelijks afschakelbare capaciteit verkocht en/of afgeschakeld. Dit betekent dus dat de kans op afschakelen tussen verschillende punten significant afwijkt, terwijl het kortingspercentage voor alle punten gelijk is.

34. Uit de hiervoor benoemde situatie blijkt volgens de ACM dat het hanteren van één kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit onwenselijk is. De korting op een bepaald punt moet een afspiegeling vormen van de afschakelkans op dat specifieke punt. Wordt er toch aan één korting vastgehouden dan krijgen de gebruikers op, in dit geval, VIP-BENE, een te lage korting. Gebruikers op alle andere punten waar GTS afschakelbare capaciteit aanbiedt krijgen een hoge korting terwijl de afschakelkans nihil is. Dit leidt tot ongewenste markteffecten. NC-TAR biedt de mogelijkheid tot het vaststellen van verschillende kortingspercentages op verschillende punten.⁸
35. Op basis van het voorgaande is op [datum] door de ACM en marktpartijen overeenstemming bereikt over de mogelijkheid tot het jaarlijks vaststellen van meer dan één kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit met ingang van het eerstvolgende tarievenbesluit (2025). Het kortingspercentage voor afschakelbare capaciteit zal per punt worden vastgesteld op basis van de berekende afschakelkans. Op dit moment worden twee kortingspercentages vastgesteld, namelijk een kortingspercentage voor VIP-BENE en voor de overige entry- en exitpunten. Hiervoor is gekozen omdat de afschakelkans op VIP-BENE significant afwijkt van de afschakelkans op de andere entry- en exitpunten. Ook is afgesproken dat de ACM zowel het aantal als de hoogte van de kortingspercentages voor afschakelbare capaciteit jaarlijks herziet.
36. De hoogte van de korting voor de afschakelbare capaciteit op VIP-BENE en de overige entry- en exitpunten wordt berekend op basis van de formule uit artikel 16, tweede lid, van NC-TAR. De korting wordt gebaseerd op de kans op afschakeling (Pro) en de aanpassingsfactor (A), die de economische waarde van het afschakelbare product weerspiegelt.
37. In artikel 16, derde lid, van NC-TAR is een formule weergegeven waarmee de afschakelkans (Pro) wordt berekend. Deze formule luidt:

$$Pro = \frac{N \times D_{int}}{D} \times \frac{CAP_{av.int}}{CAP}$$

Vergelijking 8: Hiermee wordt de afschakelkans (Pro) berekend.

Waarbij:

N	het verwachte aantal afschakelingen gedurende D is;
D_{int}	de gemiddelde duur van de verwachte afschakelingen uitgedrukt in uren is;
D	de totale duur van het respectieve soort standaard capaciteitsproduct voor afschakelbare capaciteit uitgedrukt in uren is;
$CAP_{av.int}$	de verwachte gemiddelde hoeveelheid afgeschakelde capaciteit voor elke afschakeling is wanneer een dergelijke hoeveelheid verband houdt met het respectieve soort standaard capaciteitsproduct voor afschakelbare capaciteit; en
CAP	de verwachte totale hoeveelheid afgeschakelde capaciteit voor het respectieve soort standaard capaciteitsproduct voor afschakelbare capaciteit is.

38. De kans op afschakeling (Pro) wordt berekend op basis van afschakelingen in de afgelopen drie gasjaren (1 oktober 2020 t/m 30 september 2023). Volgens de ACM is een peilperiode van drie jaar representatief en voldoende robuust. Een afschakeling in een bepaald jaar kan een uitzondering zijn en daarom is de ACM van mening dat een peilperiode van meerdere jaren

⁸ Artikel 12, eerste lid, NC-TAR.

passend is.⁹ De gegevens van de voorgaande drie jaar acht de ACM representatief. Hierbij gaat de ACM uit van gasjaren, om zo de meest recente gegevens te kunnen gebruiken. De ACM is voornemens om de consultatie op basis van artikel 28 van NC-TAR jaarlijks in oktober te starten. Op 1 oktober start een nieuw gasjaar en kan de ACM de gegevens van het voorgaande gasjaar, als een van de drie gasjaren meenemen in haar consultatie. De ACM wijzigt de aanpassingsfactor (A) niet en stelt deze gelijk aan 1.

39. [PM. Aantal afschakelingen tijdens de peilperiode]

40. Op basis van het voorgaande komt de korting voor de afschakelbare capaciteit voor VIP BENE uit op [PM] en de korting voor alle andere entry- en exitpunten op [PM].

Seizoensfactoren

41. NC-TAR maakt het mogelijk om seizoensfactoren toe te passen op de referentieprijs. Bij besluit van 10 december 2018 is besloten door de ACM om seizoensfactoren vast te stellen. Reden daarvoor is dat het gebruik van het gastransportnet in de wintermaanden veel groter is en het gastransportnet voor deze piekbelasting is aangelegd. De toepassing van seizoensfactoren draagt dus bij aan de kostenreflectiviteit van de transmissietarieven. In het voorliggende codewijzigingsbesluit wordt niet afgeweken van deze eerder gemaakte keuze. Wel treedt de volgende wijziging op.
42. In artikel 15 van NC-TAR staat de berekeningswijze van de seizoensfactoren voorgeschreven. Een onderdeel hiervan is het bepalen van voorspelde stromen als bedoeld in het derde lid, onder a, van artikel 15. Bij besluit van 10 december 2018 baseerde de ACM zich bij het bepalen van die voorspelde stromen op de allocaties van de jaren 2008-2017. In het voorliggende codewijzigingsvoorstel gaat de ACM uit van allocaties van de jaren 2013-2022, omdat de allocaties van 2013 tot en met 2022 inmiddels bekend zijn en de ACM dus gebruik kan maken van de recentere gegevens, die een representatievere voorspelling van de stromen opleveren. Dit heeft geleid tot andere waarden van de seizoensfactoren dan de waarden die waren opgenomen in het besluit van 10 december 2018. De seizoensfactoren worden wederom afgerond op 3 decimalen. De ACM past de seizoensfactoren op alle entry- en exitpunten toe.

4 Indicatieve informatie bedoeld in artikel 26 van NC-TAR

43. [PM]

5 Reactie op ontvangen zienswijzen

44. [PM]

's-Gravenhage,
Datum:

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze:

⁹ Zie codewijzigingsbesluit van 27 februari 2020, met kenmerk ACM/UIT/527373

drs. M.R. Leijten
bestuurslid